Ovaj je tekst namijenjen isključivo dokumentiranju i nema pravni učinak. Institucije Unije nisu odgovorne za njegov sadržaj. Vjerodostojne inačice relevantnih akata, uključujući njihove preambule, one su koje su objavljene u Službenom listu Europske unije i dostupne u EUR-Lexu. Tim službenim tekstovima može se izravno pristupiti putem poveznica sadržanih u ovom dokumentu.

►**B** **DIREKTIVA 2011/93/EU EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**

od 13. prosinca 2011.

o suzbijanju seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije, te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2004/68/PUP

(SL L 335, 17.12.2011., str. 1.)

Koju je ispravio:

►**C1** Ispravak, SL L 128, 24.5.2018, str. 22 (2011/93/EU)

▼B

DIREKTIVA 2011/93/EU EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 13. prosinca 2011.

o suzbijanju seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije, te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2004/68/PUP

Članak 1.

Predmet

Ovom se Direktivom utvrđuju minimalna pravila za određivanje kaznenih djela i sankcija u području seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece, dječje pornografije i mamljenja djece za seksualne potrebe. Njome se također uvode odredbe za jačanje sprečavanja takvih kaznenih djela i za zaštitu žrtava tih djela.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

(a) „dijete” znači osoba mlađa od 18 godina;

(b) „dob za pristanak na spolni odnos” znači dob ispod koje je, u skladu s nacionalnim pravom, ►C1 zabranjeno stupanje u seksualne aktivnosti s djetetom; ◄

(c) „dječja pornografija” znači:

i. materijal koji vizualno prikazuje dijete u stvarnom ili simuliranom seksualnom činu;

ii. prikazivanje spolnih organa djeteta prije svega za seksualne potrebe;

iii. materijal koji vizualno prikazuje bilo koju osobu koja izgleda kao dijete u stvarnom ili simuliranom seksualnom činu, ili prikazivanje spolnih organa osobe koja izgleda kao dijete, prije svega za seksualne potrebe;

iv. realistične slike djeteta u seksualnom činu ili realistične slike spolnih organa djeteta, prije svega za seksualne potrebe;

(d) „dječja prostitucija” znači korištenje djeteta za seksualne aktivnosti, za koje je isplaćen ili obećan novac ili drugi oblik plaćanja ili naknade u zamjenu za sudjelovanje djeteta u seksualnim aktivnostima, neovisno o tome daje li se plaćanje, obećanje ili naknada djetetu ili trećoj osobi;

(e) „pornografska predstava” znači prikazivanje za publiku uživo, uključujući i uporabu informacijske i komunikacijske tehnologije, sljedećeg:

i. djeteta koje sudjeluje u stvarnom ili simuliranom seksualnom činu; ili

ii. spolnih organa djeteta prije svega za seksualne potrebe;

(f) „pravna osoba” znači subjekt koji, u skladu s pravom ►C1 koje se primjenjuje, ima pravnu osobnost, osim državnih ◄ tijela ili tijela javne uprave koja izvršavaju državne ovlasti te javnih međunarodnih organizacija.

▼B

Članak 3.

Kaznena djela seksualnog zlostavljanja

1. Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere, kako bi osigurale da namjerno postupanje iz stavaka od 2. do 6. bude kažnjivo.

2. Osoba koja prouzroči da dijete, koje još nije dosegnulo dob za pristanak na spolni odnos, za seksualne potrebe ►C1 bude svjedok seksualnih aktivnosti, čak i ako u njima ne sudjeluje, kažnjava se ◄ ►C1 najvišom kaznom zatvora u trajanju od najmanje ◄ godinu dana zatvora.

3. Osoba koja prouzroči da dijete, koje još nije dosegnulo dob za pristanak na spolni odnos, za seksualne potrebe, bude svjedok seksualnog ►C1 zlostavljanja, čak i ako u njemu ne sudjeluje, kažnjava se ◄ ►C1 najvišom kaznom zatvora u trajanju od najmanje ◄ dvije godine zatvora.

4. Osoba koja sudjeluje u spolnim aktivnostima s djetetom koje još nije dosegnulo dob za pristanak na spolni odnos kažnjava se ►C1 najvišom kaznom zatvora u trajanju od najmanje ◄ pet godina zatvora.

5. Osoba koja sudjeluje u seksualnim aktivnostima s djetetom, zbog:

i. zlouporabe priznatog položaja povjerenja, autoriteta ili utjecaja nad djetetom, kažnjava se ►C1 najvišom kaznom zatvora u trajanju od najmanje ◄ osam godina ako dijete još nije dosegnulo dob za pristanak na spolni odnos ►C1 i u trajanju od najmanje ◄ tri godine zatvora ako je dijete dosegnulo tu dob; ili

ii. zlouporabe posebno osjetljivog stanja djeteta, posebno zbog poteškoća u duševnom ili tjelesnom razvoju ili stanje ovisnosti o drugima, kažnjava se ►C1 najvišom kaznom zatvora u trajanju od najmanje ◄ osam godina ako dijete još nije dosegnulo dob za pristanak na spolni odnos ►C1 i u trajanju od najmanje ◄ tri godine zatvora ako je dijete već dosegnulo tu dob; ili

iii. uporabe prisile, sile ili prijetnje kažnjava se ►C1 najvišom kaznom zatvora u trajanju od najmanje ◄ deset godina zatvora ako dijete još nije dosegnulo dob za pristanak na spolni odnos ►C1 i u trajanju od najmanje ◄ pet godina zatvora ako je dijete već dosegnulo tu dob.

6. Osoba koja dijete sili ili prisili na seksualnu aktivnost s trećom osobom ili mu u tu svrhu prijeti, kažnjava se ►C1 najvišom kaznom zatvora u trajanju od najmanje ◄ deset godina zatvora ako dijete još nije dosegnulo dob za pristanak na spolni odnos ►C1 i u trajanju od najmanje ◄ pet godina zatvora ako je dijete već dosegnulo tu dob.

Članak 4.

Kaznena djela seksualnog iskorištavanja

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da namjerno postupanje iz stavaka od 2. do 7. bude kažnjivo.

2. Osoba koja prouzroči sudjelovanje djeteta u pornografskoj predstavi ili ga na to potiče, ostvarujući zaradu na taj način ili na neki drugi način iskorištava dijete u te svrhe, kažnjava se ►C1 najvišom kaznom zatvora u trajanju od najmanje ◄ pet godina zatvora ako dijete još nije dosegnulo dob za pristanak na spolni odnos ►C1 i u trajanju od najmanje ◄ dvije godine zatvora ako je dijete već dosegnulo tu dob.

▼B

3. Osoba koja dijete sili ili prisili na sudjelovanje u pornografskim predstavama ili mu u te svrhe prijeti, kažnjava se ►C1 najvišom kaznom zatvora u trajanju od najmanje ◄ osam godina zatvora ako dijete još nije dosegnulo dob za pristanak na spolni odnos ►C1 i u trajanju od najmanje ◄ pet godina zatvora ako je dijete već dosegnulo tu dob.

4. Osoba koja svjesno posjećuje pornografske predstave u kojima sudjeluju djeca, kažnjava se ►C1 najvišom kaznom zatvora u trajanju od najmanje ◄ dvije godine zatvora ako dijete još nije dosegnulo dob za pristanak na spolni odnos ►C1 i u trajanju od najmanje ◄ godinu dana zatvora ako je dijete već dosegnulo tu dob.

5. Osoba koja prouzroči sudjelovanje djeteta u dječjoj prostituciji ili ga na to potiče, ostvarujući zaradu na taj način ili na neki drugi način iskorištava dijete u te svrhe, kažnjava se ►C1 najvišom kaznom zatvora u trajanju od najmanje ◄ osam godina zatvora ako dijete još nije dosegnulo dob za pristanak na spolni odnos ►C1 i u trajanju od najmanje ◄ pet godina zatvora ako je dijete već dosegnulo tu dob.

6. Osoba koja dijete sili ili prisili na dječju prostituciju ili mu u te svrhe prijeti, kažnjava se ►C1 najvišom kaznom zatvora u trajanju od najmanje ◄ deset godina zatvora ako dijete još nije dosegnulo dob za pristanak na spolni odnos ►C1 i u trajanju od najmanje ◄ pet godina zatvora ako je dijete već dosegnulo tu dob.

7. Osoba koja sudjeluje u seksualnim aktivnostima s djetetom, koristeći se dječjom prostitucijom, kažnjava se ►C1 najvišom kaznom zatvora u trajanju od najmanje ◄ pet godina zatvora ako dijete još nije dosegnulo dob za pristanak na spolni odnos ►C1 i u trajanju od najmanje ◄ dvije godina zatvora ako je dijete već dosegnulo tu dob.

Članak 5.

Kaznena djela u vezi s dječjom pornografijom

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da namjerno počinjeno protupravno postupanje iz stavaka od 2. do 6. bude kažnjivo.

2. Osoba koja nabavi ili posjeduje dječju pornografiju kažnjava se ►C1 najvišom kaznom zatvora u trajanju od najmanje ◄ godinu dana zatvora.

3. Osoba koja svjesno dobije pristup dječjoj pornografiji uporabom informacijske i komunikacijske tehnologije kažnjava se ►C1 najvišom kaznom zatvora u trajanju od najmanje ◄ godinu dana zatvora.

4. Osoba koja distribuira, širi ili posreduje dječju pornografiju, kažnjava se ►C1 najvišom kaznom zatvora u trajanju od najmanje ◄ dvije godine zatvora.

5. Osoba koja nudi, dobavlja ili čini raspoloživom dječju pornografiju, kažnjava se ►C1 najvišom kaznom zatvora u trajanju od najmanje ◄ dvije godine zatvora.

6. Osoba koja proizvede dječju pornografiju, kažnjava se ►C1 najvišom kaznom zatvora u trajanju od najmanje ◄ tri godine zatvora.

7. Svaka država članica može odlučiti, hoće li se ovaj članak primjenjivati i na slučajeve dječje pornografije iz članka 2. točke (c) podtočke iii., u kojima je osoba koja izgleda kao dijete u trenutku prikazivanja u stvari bila stara 18 godina ili još i starija.

▼B

(8) Svaka država članica može odlučiti hoće li se stavci od 2. do 6. primjenjivati i na slučajeve u kojima je utvrđeno da onaj tko je proizveo pornografski materijal iz članka 2. točke (c) podtočke iv. taj materijal posjeduje isključivo za svoju privatnu uporabu i pod uvjetom da za proizvodnju nije koristio pornografski materijal iz članka 2. točke (c) podtočaka i., ii. ili iii. te da taj čin ne uključuje rizik od širenja tog materijala.

Članak 6.

Mamljenje djece za seksualne potrebe

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da sljedeće namjerno postupanje bude kažnjivo:

odrasla osoba koja uporabom informacijske i komunikacijske tehnologije predlaže djetetu koje još nije dosegnulo dob za pristanak na spolni odnos susret radi počinjenja kaznenog djela iz članka iz članka 3. stavka 4. i članka 5. stavka 6., a taj prijedlog je popraćen i drugim materijalnim postupanjem koje vodi prema takvom susretu, kažnjava se ►C1 najvišom kaznom zatvora u trajanju od najmanje ◄ godinu dana zatvora.

2. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da pokušaj počinjenja kaznenog djela iz članka 5. stavaka 2. i 3. u kojem odrasla osoba uporabom informacijske i komunikacijske tehnologije mami dijete koje još nije dosegnulo dob za pristanak na spolni odnos, radi osiguravanja dječje pornografije u kojoj bi to dijete bilo prikazano, bude kažnjiv.

Članak 7.

▼C1

Poticanje, pomaganje i pokušaj

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da poticanje na počinjenje kaznenih djela iz članaka od 3. do 6., kao i pomaganje u njihovu počinjenu, budu kažnjivi.

▼B

2. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da pokušaj počinjenja kaznenih djela iz članka 3. stavaka 4., 5. i 6., članka 4. stavaka 2., 3., 5., 6. i 7. te članka 5. stavaka 4., 5. i 6. bude kažnjiv.

Članak 8.

Seksualne aktivnosti uz uzajamni pristanak

1. Svaka država članica može odlučiti hoće li se članak 3. stavci 2. i 4. primjenjivati na seksualne aktivnosti uz uzajamni pristanak između vršnjaka koji su približno iste dobi i približno istog stupnja psihičkog i fizičkog razvoja ili zrelosti, pod uvjetom da te aktivnosti ne uključuju zlouporabu.

2. Svaka država članica može odlučiti hoće li se članak 4. stavak 4. primjenjivati na pornografske predstave u okviru odnosa uz uzajamni pristanak, kada je dijete dosegnulo dob za pristanak na spolni odnos ili između vršnjaka koji su približno iste dobi i približno istog psihičkog i fizičkog razvoja i zrelosti, pod uvjetom da ti čini ne uključuju zlostavljanje ili iskorištavanje, te da za tu pornografsku predstavu nije bilo plaćeno novcem ni drugim oblikom naknade.

3. Svaka država članica može odlučiti hoće li se članak 5. stavci 2. i 6. primjenjivati na proizvodnju, nabavu ili posjedovanje materijala dječje pornografije u koji su uključena djeca koja su dosegnula dob za pristanak na spolni odnos kada je taj materijal proizveden i kada

▼B

ga se posjeduje uz pristanak te djece i samo za privatnu uporabu uključenih osoba, pod uvjetom da ti čini ne uključuju zlouporabu.

Članak 9.

Otegotne okolnosti

Ako sljedeće okolnosti nisu već elementi kaznenih djela iz članaka od 3. do 7., države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se sljedeće okolnosti, u skladu s relevantnim odredbama nacionalnog prava, mogu uzeti kao otegotne okolnosti, u odnosu na relevantna kaznena djela iz članaka od 3. do 7.:

(a) kazneno djelo je počinjeno nad djetetom koje se nalazi u posebno osjetljivom stanju, kao što je to dijete s poteškoćama u duševnom ili tjelesnom razvoju, u stanju ovisnosti o drugima ili stanju duševne ili tjelesne nesposobnosti;

(b) kazneno djelo je počinio član obitelji djeteta, osoba koja zajedno stanuje s djetetom ili osoba koja je zlorabila svoj priznati položaj povjerenja ili autoritet;

(c) kazneno djelo je počinilo nekoliko osoba nastupajući zajedno;

(d) kazneno djelo je počinjeno u okviru kriminalne organizacije u smislu Okvirne odluke Vijeća 2008/841/PUP od 24. listopada 2008. o borbi protiv organiziranog kriminala ([1]);

(e) počinitelj je prethodno već osuđivan za kaznena djela iste vrste;

(f) počinitelj je namjerno ili nesmotreno ugrozio život djeteta; ili

(g) kazneno djelo je uključivalo teško nasilje ili je djetetu prouzročilo ozbiljnu štetu.

Članak 10.

Zabrana obavljanja određenih djelatnosti zbog osuda

1. Kako bi se izbjegao rizik od ponavljanja kaznenih djela države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da fizička osoba, koja je bila osuđena zbog počinjenja bilo kojeg kaznenog djela iz članaka od 3. do 7. privremeno ili trajno bude spriječena u obavljanju barem onih profesionalnih djelatnosti koje uključuju izravan i redovit doticaj s djecom.

2. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da poslodavci prilikom zapošljavanja osobe za obavljanje profesionalnih ili dobrovoljnih djelatnosti koje uključuju izravne i redovite doticaje s djecom imaju pravo, u skladu s nacionalnim pravom ►C1 i na odgovarajući način, primjerice pristupom na zahtjev ili od dotične ◄ osobe, tražiti informacije o postojanju kaznenih osuda za kaznena djela iz članaka od 3. do 7., koje su unesene u kaznenu evidenciju, ili o postojanju bilo kakve zabrane obavljanja djelatnosti koje uključuju izravne i redovite doticaje s djecom, koja proizlazi iz tih kaznenih osuda.

3. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se, radi primjene stavaka 1. i 2. ovog članka, informacije o postojanju kaznenih osuda za bilo koje kazneno djelo iz članaka od 3. do 7. ili o bilo kakvoj zabrani obavljanja djelatnosti koje uključuju izravne i redovite doticaje s djecom, koja proizlazi iz tih kaznenih osuda, dostavljaju u skladu u skladu s postupcima koji su određeni u Okvirnoj odluci

([1]) SL L 300, 11.11.2008., str. 42.

▼B

Vijeća 2009/315/PUP od 26. veljače 2009. o organizaciji i sadržaju razmjene podataka iz kaznene evidencije između država članica ([1]), kada se, uz pristanak dotične osobe, navedene informacije traže u skladu s člankom 6. navedene Okvirne odluke.

Članak 11.

Privremeno oduzimanje i pljenidba

Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da njihova nadležna tijela imaju pravo privremeno oduzeti i zaplijeniti sredstva i imovinsku korist od kaznenih djela iz članaka 3., 4. i 5.

Članak 12.

Odgovornost pravnih osoba

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se pravne osobe može smatrati odgovornima za bilo koje kazneno djelo iz članaka od 3. do 7. koja u njihovu korist počini bilo koja fizička osoba, djelujući samostalno ili kao dio tijela pravne osobe, a koja je unutar pravne osobe na vodećem položaju, kao:

(a) zastupnik pravne osobe;

(b) osoba ovlaštena za odlučivanje u ime pravne osobe;

(c) osoba ovlaštena vršiti kontrolu unutar pravne osobe.

2. Države članice također poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se pravne osobe može smatrati odgovornima za ono što učini njima podređena osoba, kada joj zbog pomanjkanja nadzora ili kontrole osobe iz stavka 1. bude omogućeno počinjenje bilo kojeg kaznenog djela iz članaka od 3. do 7. u korist te pravne osobe.

3. Odgovornost pravnih osoba na temelju stavaka 1. i 2. ne dovodi u pitanje kaznene postupke protiv fizičkih osoba koje su počinitelji, poticatelji ili pomagači kaznenih djela iz članaka od 3. do 7.

Članak 13.

Sankcije pravnim osobama

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da pravna osoba odgovorna na temelju članka 12. stavka 1. bude kažnjena učinkovitim, razmjernim i odvraćajućim sankcijama, koje uključuju kaznene i ne-kaznene novčane kazne, a mogu obuhvaćati i druge sankcije, kao što su:

(a) isključivanje iz prava na državne naknade ili pomoć;

(b) privremena ili trajna zabrana obavljanja poslovnih djelatnosti;

(c) stavljanje pod sudski nadzor;

(d) sudska likvidacija; ili

(e) privremeno ili trajno zatvaranje objekata koji su bili upotrijebljeni za počinjenje kaznenog djela.

2. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da pravna osoba odgovorna na temelju članka 12. stavka 2. bude kažnjena sankcijama ili mjerama koje su učinkovite, razmjerne i odvraćajuće.

([1]) SL L 93, 7.4.2009., str. 23.

▼B

Članak 14.

Izuzimanje od kaznenog progona ili neprimjenjivanje kazni na žrtve

Države članice, u skladu s temeljnim načelima svojih pravnih sustava, poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da nadležna nacionalna tijela imaju pravo na izuzimanje od kaznenog progona ►C1 i nekažnjavanje djece žrtava seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja zbog umiješanosti u kažnjive radnje koje su bila primorana ◄ počiniti kao izravnu posljedicu činjenice da su bila žrtve bilo kojeg kaznenog djela iz članka 4. stavaka 2., 3., 5. i 6., te članka 5. stavka 6.

Članak 15.

Istraga i kazneni progon

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da istraga ili progon kaznenih djela iz članaka od 3. do 7. ►C1 ne ovise o prijavi ili tužbi koje podnese sama žrtva ili ◄ njezin zastupnik te da se s kaznenim postupkom može nastaviti čak i ako žrtva ili njezin zastupnik povuku svoje izjave.

2. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale mogućnost progona bilo kojeg kaznenog djela iz članka 3., članka 4. stavaka 2., 3., 5., 6. i 7. i bilo kojeg teškog kaznenog djela iz članka 5. stavka 6., zbog korištenja dječje pornografije iz članka 2. točke (c) podtočke i. i ii. u razdoblju i nakon što je žrtva dosegnula punoljetnost, razmjerno težini dotičnog kaznenog djela.

3. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da osobe, jedinice ili službe su nadležne za istragu i progon kaznenih djela iz članaka od 3. do 7. na raspolaganju imaju učinkovite istražne alate, kao što su alati koji se koriste kada je riječ o organiziranom kriminalu ili o drugim slučajevima teških kaznenih djela.

4. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi omogućile istražnim jedinicama i službama pokušaj identifikacije žrtve kaznenih djela iz članaka od 3. do 7., posebno analizirajući materijal dječje pornografije, kao što su to fotografije i audiovizualne snimke, koji se prenosi ili čini dostupnim uporabom informacijske i komunikacijske tehnologije.

Članak 16.

Prijavljivanje sumnji na seksualno zlostavljanje ili seksualno iskorištavanje

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da pravila nacionalnog prava o povjerljivosti koja vrijede za stručnjake čija je glavna zadaća rad s djecom ne budu smetnja mogućnosti da ti stručnjaci službama nadležnim za zaštitu djece prijavljuju sve okolnosti u kojima postoje opravdani razlozi za sumnju da je dijete žrtva kaznenih djela iz članaka od 3. do 7.

2. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi ohrabrile sve osobe, koje u dobroj vjeri znaju ili sumnjaju da su počinjena kaznena djela iz članaka od 3. do 7., da o tome obavijeste nadležne službe.

Članak 17.

Nadležnost i usklađivanje kaznenog progona

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi uspostavile svoju nadležnost nad kaznenim djelima iz članaka od 3. do 7. u slučajevima kada je:

▼B

(a) kazneno djelo u cijelosti ili djelomično počinjeno na njihovom području; ili

(b) počinitelj njihov državljanin.

2. Država članica koja odluči uspostaviti dodatnu nadležnost za kaznena djela iz članaka od 3. do 7. koja nisu počinjena na njezinom području o tome obavješćuje Komisiju između ostalog u slučajevima kada:

(a) kazneno djelo je počinjeno protiv njezinog državljanina ►C1 ili protiv osobe koja uobičajeno boravi na njezinu području; ◄

(b) kazneno djelo je počinjeno u korist pravne osobe koja je osnovana na njezinom području; ili

▼C1

(c) počinitelj kaznenog djela uobičajeno boravi na njezinu području.

▼B

3. Države članice osiguravaju da u njihovu nadležnost spadaju kaznena djela iz članaka 5. i 6., te, ako je to potrebno, iz članaka od 3. do 7., koja su počinjena uporabom informacijske i komunikacijske tehnologije s mogućnošću pristupa s njihova područja, neovisno o tome nalaze li se same tehnologije na njihovom području ili ne.

4. Svaka država članica poduzima potrebne mjere kako bi osigurala da prilikom progona kaznenih djela iz članka 3. stavaka 4., 5. i 6., članka 4. stavaka 2., 3., 5., 6. i 7. te članka 5. stavka 6. u vezi sa stavkom 1. točkom (b) ovog članka, koja su počinjena izvan područja dotične države članice, njezina nadležnost ne bude ovisna o uvjetu da navedeni čini budu smatrani kaznenim djelima na mjestu gdje su počinjeni.

5. Svaka država članica poduzima potrebne mjere kako bi osigurala da prilikom progona kaznenih djela iz članaka od 3. do 7. u vezi sa stavkom 1. točkom (b) ovog članka, koja su počinjena izvan područja dotične države članice, njezina nadležnost ne bude ovisna o uvjetu da kazneni progon može početi samo na temelju prijave žrtve kaznenog djela u mjestu gdje je počinjeno ili na temelju prijave države u kojoj je kazneno djelo počinjeno.

Članak 18.

Opće odredbe o mjerama za pomoć i potporu djeci žrtvama te za njihovu zaštitu

1. Djeci žrtvama kaznenih djela iz članaka od 3. do 7. osigurava se pomoć, potpora i zaštita u skladu s člancima 19. i 20., vodeći računa o najboljim interesima djeteta.

2. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se djetetu osigura pomoć i potpora čim nadležna tijela opravdano posumnjaju da je protiv djeteta vjerojatno bilo počinjeno kazneno djelo iz članaka od 3. do 7.

3. Države članice osiguravaju da se sa žrtvom kaznenog djela iz članaka od 3. do 7., čija dob nije sa sigurnošću utvrđena i za koju se opravdano pretpostavlja da je dijete, postupa kao da je dijete te da joj se odmah omogući pomoć, potpora i zaštita u skladu s člancima 19. i 20.

▼B

Članak 19.

Pomoć i potpora žrtvama

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se žrtvama osigura pomoć i potpora prije kaznenog postupka, za vrijeme tog postupka i odgovarajuće vrijeme nakon zaključivanja toga postupka, kako bi im se omogućilo ostvarivanje prava iz Okvirne odluke 2001/220/PUP i iz ove Direktive. Države članice posebno poduzimaju potrebne korake kako bi osigurale zaštitu onoj djeci koja prijave slučajeve zlostavljanja unutar svoje obitelji.

2. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da pomoć i potpora djetetu žrtvi nisu uvjetovani njegovom spremnošću na suradnju u kaznenoj istrazi, prilikom progona ili sudskog postupka.

3. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se, nakon ocjene posebnih okolnosti svakog pojedinog slučaja djeteta žrtve, osigura usvajanje posebnih mjera za pomoć i potporu djeci žrtvama u ostvarivanju njihovih prava iz ove Direktive, vodeći računa o stajalištima, potrebama i interesima djeteta.

4. Djeca žrtve bilo kojeg kaznenog djela iz članaka od 3. do 7. smatraju se posebno osjetljivim žrtvama u skladu s člankom 2. stavkom 2., člankom 8. stavkom 4. i člankom 14. stavkom 1. Okvirne odluke 2001/220/PUP.

5. Države članice poduzimaju mjere, kada je to primjereno i moguće, kako bi osigurale pomoć i potporu obitelji djeteta žrtve u ostvarivanju prava iz ove Direktive, ako se obitelj nalazi na području država članica. Države članice, kada je to primjereno i moguće, na obitelj djeteta žrtve posebno primjenjuju članak 4. Okvirne odluke 2001/220/PUP.

Članak 20.

Zaštita djece žrtava u kaznenim istragama i postupcima

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da u kaznenim istragama i postupcima, u skladu s ulogom žrtava u relevantnom pravosudnom sustavu, nadležna tijela imenuju posebnog predstavnika za dijete žrtvu, ako su na temelju nacionalnog prava nositelji ►C1 roditeljske odgovornosti isključeni od zastupanja djeteta zbog sukoba ◄ interesa između roditelja i djeteta žrtve ili ako dijete nema pratnju ili je odvojeno od svoje obitelji.

2. Države članice osiguravaju da djeca žrtve bez odlaganja imaju pristup pravnom savjetovanju i, u skladu s ulogom žrtava u relevantnom pravosudnom sustavu, na pravno zastupanje, pa i radi potraživanja odštete. Pravno savjetovanje i pravno zastupanje su besplatni, ako žrtva nema dovoljno financijskih sredstava.

3. Ne dovodeći u pitanje prava obrane, države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi u kaznenim istragama koje se odnose na kaznena djela iz članaka od 3. do 7. osigurale:

(a) da se saslušanja s djetetom žrtvom izvedu bez neopravdanog odlaganja, nakon što su nadležna tijela obaviještena o činjenicama;

(b) da se saslušanja djeteta žrtve, prema potrebi, izvode u prostorijama koje su za tu svrhu namijenjene ili prilagođene;

(c) da saslušanja djeteta žrtve obavljaju u tu svrhu osposobljeni stručnjaci ili da se ta saslušanja obavljaju uz njihovu pomoć;

▼B

(d) da sva saslušanja djeteta žrtve provode iste osobe, ako je to moguće i kada je to primjereno;

(e) da broj saslušanja bude što manji i da se obavljaju samo ako su nužna za potrebe kaznenih istraga ili kaznenih postupaka;

(f) da dijete žrtva može biti u pratnji njegovog ili njezinog pravnog zastupnika ili, kada je to primjereno, odrasle osobe koju on ili ona odabere, osim ako je u odnosu na tu osobu donesena obrazložena odluka koja je s tim u suprotnosti,

4. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da u kaznenim istragama bilo kojeg kaznenog djela iz članaka od 3. do 7. sva saslušanja djeteta žrtve ili, prema potrebi, djeteta svjedoka, mogu biti audiovizualno snimljena te da takve audiovizualne snimke saslušanja mogu biti upotrijebljene ►C1 kao dokaz u kaznenim postupcima, u skladu s ◄ pravilima iz nacionalnog prava.

5. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da u kaznenim postupcima u vezi s bilo kojim kaznenim djelom iz članaka od 3. do 7. može biti naloženo:

(a) isključivanje javnosti sa saslušanja;

(b) saslušanje u sudnici djeteta žrtve u odsutnosti, posebno uporabom odgovarajuće komunikacijske tehnologije.

6. Države članice poduzimaju potrebne mjere, ako je to u interesu djece žrtava i vodeći računa o drugim prevladavajućim interesima, da zaštite privatnost, identitet i sliku djece žrtava te da spriječe javnu diseminaciju bilo koje informacije koja bi mogla odvesti do njihove identifikacije.

Članak 21.

Mjere protiv oglašavanja prilika za zlostavljanje i seksualnog turizma

Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi se spriječilo ili zabranilo:

(a) širenje materijala u kojem se oglašava prilika za počinjenje bilo kojeg kaznenog djela iz članaka od 3. do 6.; i

(b) organiziranje putovanja u komercijalne ili nekomercijalne svrhe u svrhu počinjenja bilo kojeg kaznenog djela iz članaka od 3. do 5.

Članak 22.

Preventivni interventni programi ili mjere

Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da osobe koje se boje da bi mogle počiniti bilo koje kazneno djelo iz članaka od 3. do 7. imaju, prema potrebi, pristup učinkovitim interventnim programima ili mjerama namijenjenima ocjeni i sprečavanju rizika od počinjenja takvih kaznenih djela.

▼B

Članak 23.

Prevencija

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere, kao što su obrazovanje i osposobljavanje, kako bi obeshrabrile i smanjile potražnju koja potiče sve oblike seksualnog iskorištavanja djece.

2. Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere, uključujući i one preko interneta, kao što su informativne kampanje i kampanje za podizanje svijesti, istraživački i obrazovni programi, prema potrebi u suradnji s relevantnim organizacijama civilnog društva i drugim dionicima, namijenjene podizanju svijesti i smanjivanju rizika da djeca postanu žrtve seksualnog zlostavljanja ili iskorištavanja.

3. Države članice promiču redovito osposobljavanje službenika koji bi u svom radu mogli doći u doticaj s djecom žrtvama seksualnog zlostavljanja ili iskorištavanja, uključujući policijske službenike na terenu, kako bi bili sposobni prepoznati i postupati s djecom žrtvama i s djecom potencijalnim žrtvama seksualnog zlostavljanja ili iskorištavanja.

Članak 24.

Dobrovoljni interventni programi ili mjere tijekom ili nakon kaznenog postupka

1. Ne dovodeći u pitanje interventne programe ili mjere koje uvedu nadležna pravosudna tijela u skladu s nacionalnim pravom, države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da učinkoviti interventni programi ili mjere budu dostupni radi sprečavanja ili smanjivanja rizika od ponavljanja kaznenog djela seksualne prirode protiv djece. Takvi programi ili mjere su dostupni u svakom trenutku tijekom kaznenog postupka, unutar zatvora ili izvan zatvora, u skladu s nacionalnim pravom.

2. Interventni programi ili mjere iz stavka 1. odgovaraju posebnim razvojnim potrebama djece koja počine seksualni delikt.

3. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da sljedeće osobe imaju pristup intervencijskim programima ili mjerama iz stavka 1.:

(a) osobe koje podliježu kaznenim postupcima zbog bilo kojeg kaznenog djela iz članaka od 3. do 7., pod uvjetima koji ne štete niti su u suprotnosti s pravom na obranu ni sa zahtjevima poštenog i nepristranog suđenja i u skladu su s načelom pretpostavke nedužnosti; i

(b) osobe koje su osuđene za bilo koje kazneno djelo iz članaka od 3. do 7.

4. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se za osobe iz stavka 3. pripremi ocjena opasnosti koju predstavljaju i ocjena mogućeg rizika od ponavljanja kaznenih djela iz članaka od 3. do 7. s ciljem utvrđivanja odgovarajućih interventnih programa ili mjera.

5. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da osobe iz stavka 3. za koje su predlagani interventni programi ili mjere u skladu sa stavkom 4.:

▼B

(a) budu u cijelosti obaviještene o razlozima prijedloga;

(b) pristanu na sudjelovanje u programima ili mjerama na temelju potpunog uvida u činjenice;

(c) mogu odbiti i, u slučaju osuđenih osoba, budu upoznate s mogućim posljedicama takvog odbijanja.

Članak 25.

Mjere protiv internetskih stranica koje sadrže ili šire dječju pornografiju

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale žurno uklanjanje internetskih stranica s poslužitelja koji se nalaze na njihovom području, a koje sadrže ili šire dječju pornografiju, te kako bi doprinijele uklanjanju takvih stranica i s poslužitelja koji se nalaze izvan njihovog područja,

2. Države članice mogu poduzeti mjere sprečavanja pristupa internetskim stranicama koje sadrže dječju pornografiju ili je šire prema korisnicima interneta unutar njihovog područja. Te mjere treba odrediti transparentnim postupcima i osigurati odgovarajuće zaštitne mjere, posebno kako bi se osiguralo da ograničenje bude svedeno samo na ono što je potrebno i razmjerno, te da korisnici budu obaviješteni o razlozima ograničenja. Te zaštitne mjere uključuju i mogućnost sudske zaštite.

Članak 26.

Zamjena Okvirne odluke 2004/68/PUP

Ovim se zamjenjuje Okvirna odluka 2004/68/PUP za države članice koje sudjeluju u donošenju ove Direktive, ne dovodeći u pitanje obveze tih država članica da u određenim rokovima prenesu Okvirnu odluku u nacionalno pravo.

Za države članice koje sudjeluju u donošenju ove Direktive upućivanja na Okvirnu odluku 2004/68/PUP smatraju se upućivanjima na ovu Direktivu.

Članak 27.

Prenošenje

1. Države članice do 18. prosinca 2013. donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom.

2. Države članice dostavljaju Komisiji tekst odredbi kojima obveze na temelju ove Direktive prenose u svoje nacionalno pravo.

3. Kada države članice usvajaju ove mjere, te mjere prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Načine tog upućivanja utvrđuju države članice.

▼B

Članak 28.

Izvješćivanje

1. Države članice do 18. prosinca 2015. Europskom parlamentu i Vijeću podnose izvješće s ocjenom u kojoj mjeri su države članice poduzele mjere potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom, zajedno sa zakonodavnim prijedlogom, ako je to potrebno.

2. Komisija do 18. prosinca 2015. Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće s ocjenom provedbe mjera iz članka 25.

Članak 29.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 30.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama u skladu s Ugovorima.